

ממתק לשיבת

הדלקה בכפור

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
P.P. - שולם -
67'ש

במסערי הגימה

מאת עוזי קפלון

במחנה עבודה סיבירי, תחת משטרו של הרודן סטלין, בין אלפי האסירים הרוסיים, מתלפדת לה קבוצה של אסירים יהודיים.

אני לא חושב שיעוד אזהרה בעולם הזה לאכל לבינה... אבל החברים מדברים על חגגה...
שפעת מה פרדכי אמר? חגגה מתקרב...
מה? ואז מה? אולי מתחשק לך להכין לבינה?
כן, רעד בתגובה קולו של ג'דעון.
"צדקת מני, מונבז. את נפשנו הוא מבקש, האיש הזה, אני בטוח. אני מצטער כל כך! מה נעשה עכשו? הנברח?"
"עוד ארצה הדרך עד הבקתה ההיא, ענה מונבז. מצד שני, נידודו של אביך הוא הרומאי הזה, ואביך אף שלח את הספסל הזה עבורנו! אביך לא היה עוזר למבקש נפש בנו!"
"ושמא הצליח לגנב את לבו של אבי, ולאחז את עיניו? הן תכיר את אבי הישר. תמים הוא ודן את כל האדם לכף זכות. לא מונבז. תנה לי את הספסל ואעביר עליו ידי בפעם האחרונה, בטרם נפרד ממנו. לא נוכל לקחתו עמנו עכשו במנוסתנו!"
"אבל הנה בידני, התחיל ג'דעון לטעון, ומונבז קטע אותו מיד: "אז אמר לו שהנך מבקש להחזיק מעט את הספסל בידך.. והוא ילך קדימה עם הנר!"

אתם מדברים מדי הרבה, ועובדים מדי מעט! היום תשארו לעוד שעת עבודה, בתוך הבורות!!
אתם צריכים להיות פאשרים, לעבד למען רוסיה הגדולה והנפלאה ורק לכפר על פשעיכם...
פסס... יש לי רעיון איך להשיג מעט פרגרינה, עבורי שכן לזרות...
הנה הוא שם בין הפרחים, נלך להביא אותו.
עכשו הוא כדור פורח!

שלום לך יומני הקר, דוקא בחודש הזה כמעט פרצה לה אצלנו מריבה מיתרת... חדש כסלו הוא חדש מיחד שיש בו הרבה תאריכים חסידיים הראויים לציון. והנה, בתוך האוירה המיוחדת הזו, נוצר וכוח גדול בשאלה, איזו קבוצה תארגן את הפעילות הכתתית המיוחדת של 'חג הגאלה' י"ט בכסלו, שיחול בשבוע הקרוב.

אני הפעם, השקפתי על הוכוח הזה מהצד, ואז ראיתי משהו מפעים. המורה שלנו החליט, כי כדי להכניס אותנו לאוירת הימים האלו, כדאי להקדיש בכל בקר, שיעור אחד לשעת נגון וספור חסידי.

ישבנו יחד, ושרנו ברגש נגוני חסידים, נגונים עמקים המעוררים את הלב. ואחר כך פתאום, כבר לא יכלו החברים לחזר אל המריבה הקטנונית. הנגונים העלו את כלנו למקום גבוה ורציני יותר. "מכיר את הפסוק 'פדה בשלום נפשי' שאנחנו שרים ב"ט כסלו?", לחש לי נפתלי. "בכל מלחמה, גם הצד המנצח, יוצא בסוף עם נזקים... פדיה בשלום – זה כאשר יש נצחון, בלי מלחמה בכלל! בהתמודדות של ה'טוב', מול ה'לא טוב', הדבר הכי רצוי הוא, שיהיה גלוי כל כך חזק של קדשה, עד שה'לא טוב' יתבטל מעצמו, בלי שייצטרכו להכניע אותו. והנה זה מה שקרה כאן. חשבנו שנצטרך להסביר ולשכנע, עד כמה המריבה גרועה! והנה באו הנגונים, ועשו את העבודה בשלום ובשקט..."

שלך, אלי

נהנים עם איצי

בית משפחת גאולה

שרי: אני רוצה לחזור לזמן של יעקב אבינו!!

צביקה: בן? למה דוקא לתקופה הזו?

שרי: בי לידנו שיעקב אבינו כבר היה מוכן לגאולה. זה היה הפסח שהוא שלח לעשו, בשבוע ספר לו "עם לבן גרתי... ויהי לי שור וחסור" - הפשטות הפנימית של זה הייתה, אני כבר עשיתי את כל העבודה הפשוטה עלי כדי להביא את הפשטה, הגאולה כבר יכולה לבוא.

צביקה: בנראה לא שפית לב שבסוף, הגאולה התעבבה, ולא הגיעה אז, כי הייתה בעיה גדולה! עשו, עדין היה רחוק מאיד מלעשות את העבודה הרוחנית שלו!

פיני: נכון, יעקב הבין את זה בפגישה ביניהם, ולכן אמר לעשו שהוא עושה צדקה עליו בעתיד - "עד אשר אבא אל אדני שער" - והוא התבונן, בזמן הגאולה.

שרי: טוב, אז עדיף לי באמת להשאר בזמן שלנו, בשאנחנו יודעים בודאות שהגאולה כבר מפוש קרובה. אני רק צריכה להשתדל להיות בפעם הזו, שבו גם אני אוכל להכריז בכל יום כחדש, כמו יעקב אבינו, אני כבר מוכנה לגאולה!

באחת את משמעותה. צמאון עז לאור האלקי מלא את שותו. הוא חש שנשמתו רוזה מן המעין האינסופי של החסידות. סיים הרבי את באורו וסב על עקבותיו. החסיד עמד נטוע על מקומו, נרעש ונפעם מעצמת החוויה הרוחנית. מובן ששכח לגמרי את בקשתה של אשתו ואת צרת בנותיו. רגע אחר כך התנער, אסף את צורו ופנה לחזור לביתו. הוא כבר השיג את מטרת בואו.

קול נקישות על החלון הקיץ אותו משרעפיו. הוא הביט לעבר החלון וראה את הרבי עומד שם ומסמן לו להתקרב אליו. "רצוני לומר לך עוד דבר", אמר הרבי. "בעולמות העליונים יש נשמות רבות העומדות חמש-מאות שנה ליד דלת גן העדן וממתינות לרדת לעולם הזה. הן אינן מעניינות בכל הגלויים הרוחניים שיש בגן העדן. כל רצונן וחפצן לרדת פעם נוספת לעולם הזה, לעבר את הנסיונות הקשים שבו, והעקר - לקיים את המצוות המעשיות בעולם הגשמי ולממש את רצון השם. "זכית", המשיך הרבי, "שבביתך יש נשמה נעלה כזאת. בעוד אתה, כל מאוייך בעולמות הרוחניים, הרי רעיתך מבקשת את קיום המצוות בפעל".

חתם הרבי את דבריו בברכה לזווג הגון לכל אחת מהבנות, ושלח את החסיד לדרך.

(מפי החסיד ר' מנחם-צאב גרינגלס, 'סיפורי התועודיות')

והתארגן לצאת לדרך. "אל תשכח להזכיר את בנותיך", השמיעה אשתו באזניו את התזכורת הקבועה. החסיד הנהן בחיוב, ונפרד ממשפחתו כשמבטה של אשתו מלנה אותו בתקווה. בכל לבה צפתה שהפעם, כשהנסיעה היא ביום חלין סתמי, ישאר בעלה על הקרקע ויזכור את צרת בנותיו.

התקרב החסיד לביתו של הרבי והתרגשות גאתה בלבו. תדהמה גדולה אחזה בו כשהבחין ברבי שניאור-זלמן בכבודו ובעצמו יוצא לקבל את פניו. "מה פשר הדבר?!", תמה החסיד בפליאה. בטרם הספיק לעפל את המתרחש פנה אליו הרבי והחל לדבר עמו דברי חסידות עמקים, בנושא שבו דבר בפעם הקודמת שבקר אצלו.

בתוך רגעים מספר נסק החסיד למעלה, אל מחוזות רוחניים טמירים. הויות העולם התגמדו בעיניו. המציאות הארצית אבדה

את כנפיו, והפל היו עסוקים בהקנות הרוחניות לקראתו. האיש השקיע את עצמו בלמוד ובתפלה, ונצל כל הזדמנות לראות את עבודת הקדש של הרבי ולשמע את מאמרי החסידות שהשמיע. בקשתה של אשתו פרוחה לה מראשו. כששב לביתו ואשתו תלתה בו עינים מיחלות התעורר זכרונו. "הייתי בעולם אחר", הסביר לאשתו המאכזבת. "בשעה שנמצאים אצל הרבי שוכחים את כל ענייני העולם הזה".

נאנחה האשה מרות ושבחה לעסוקיה. הימים נקפו, וישועה - אין. בפעם הבאה שהחסיד התכונן לצאת למסע לחצר הרבי שוב התיצבה האשה על מפתן הדלת, מתחננת, נזופת ותובעת. שוב הבטיח לה שיזכיר את מצוקתם לפני הרבי. אך גם הפעם נסחף באוירת ההתעלות ושכח את בנותיו המתבגרות ואת בקשת רעיתו.

הבינה האשה כי עליה למצא פתרון יצירתי. במוחה צע רעיון. יום אחד, ביום חול שגרתי, שאינו לא חג ולא מועד, פנתה אל בעלה ואמרה לו: "מה דעתך לנסע פעם לרבי?".

"כעת?!", תמה החסיד, "הלוא אין יום טוב באפק, למה לנסע?".

"אין דבר", אמרה האשה במבע צופן סוד, "סע לרבי ותתעלה בקדש".

החסיד תפס את ההצעה בשתי ידיו

קוראים בענין

נשמה מעשית

יום אחד באה ההתפרצות. כל הרגשות העצורים התנקזו מלבה של האשה בבכי נסער. "ראה את בנותיך! מה יהיה עליהן! השנים חולפות ושום שדוך אינו נראה באפק..."

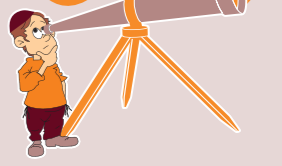
בעלה נאלם דום. ידו כבר הייתה מנחת על ידית הדלת, צוררו על שכמו ומחשבותיו נושאות אותו לחצרו של רבי שניאור-זלמן, אדמו"ר הזקן.

חסיד גדול היה האיש, מוחו ולבו נתונים בעולמה של תורת החסידות. כל מעיניו היו בעבודת השם ותרבו, מתוך בטול המאויים הארציים. הוא האריך בתפלה, העמיק בלמוד מאמרי החסידות, וטרדות העולם הזה לא העסיקו אותו כלל.

אך כעת היה מנוי וגמור בדעתה של אשתו שלא להניח לו, עד שיבטיח כי יבקש את ברכת הרבי לזיווג הגון לכל בנותיהם. לא היה קל לו להענות לבקשתה. מעולם לא הטריח את רבו בצרכיו הגשמיים. בהכנסו אל הרבי היה מבקש עצות וברכות בענייני עבודת השם בלבד. הוא מלמל דבר מה ויצא לדרך.

נסע החסיד לליאוננה, עירת מושבו של רבי שניאור-זלמן, ועד מהרה נסחף באוירה הקדושה ששרתה במקום. החג עמד לפרש

דמות מהפרשה

ר' שאול יעקב מליאדי

כשרבנו שניאור זלמן מליאדי, בעל התניא והשלחן ערוך, השתחרר ב"ט פסלו מהפלא בפטרבורג, הייתה השמחה גדולה ועצומה. בכל עיר ועיר ברכוץ החסידים פרוצו וקודים של שמחה, ה'משקה' המשמח נשפך כמים, וגדולי החסידים התועדו והסבירו את גדל הנס והזכות.

ביחד עם השמחה, הייתה גם נטיה טבעית של התנשאות על אלו שבגללם נכנס רבנו לפלא. אלו שהתנגדו לשיטתו ובקשו להצר את צעדיו. כעת אנחנו נצחנו! צריכים ללמד אותם לקח...

זמן קצר לאחר מכן שלח הרבי לכל החסידים אגרת מיחדת, שנקראת "קטנת".

באגרת מבאר רבנו, את הפסוק מפרשת וישלח, אותו אמר יעקב אבינו: "קטנתי מכל החסידים", כי אחרי כל חסד האדם צריך להרגיש את עצמו קטן יותר. רק אצל הגויים כאשר מקבלים חסד מרגישים גדולים יותר...

גם כעת - מסכם רבנו - כל החסידים צריכים לאחז במדתו של יעקב אבינו. להנמיך את עצמם, לנהג בענוה... וחלילה לא להתנשא עליהם חס ושלו. ואולי יתן השם בלבם שגם הם יחזרו בתשובה ויהפכו לטוב...

בסיום זה - בארו גדולי החסידים - נטע הרבי בלב החסידים מדות טובות!

מגלים עולם

הנוסע היהודי הראשון שיצא כדי לחקר, לטייל ולהפיר את העולם היה רבי בנימין מטוולדה שגולד בספרד לפני קרוב ל-900 שנים. בשנות נודדיו הרבות בקר רבי בנימין בכשלוש-מאות מקומות, בארצות: צרפת, איטליה, יוון, ארץ ישראל, עירק, פרס, הודו, תימן, מצרים וסיציליה. את כל אשר ראה וחקר, הוא כתב בספרו 'מסעות בנימין'.

בספרו כתב רבי בנימין את מספרם המדיק של היהודים בכל מקום בו בקר, תאר את ארחות חיהם, ספר על עבודתם ומצבם החמרי, על ארגונם החברתי ועל מוסדות הקהלה ומנהגיהם המבדלים משאר בני המקום. הוא גם שלב הרבה ספורי אגדות מרתקים מפי התושבים. ספרו נדפס במספר רב של מהדורות ואף תרגם לכמה שפות.

מחכימים ונהנים

קשת בהירה

ספר רבי ישראל מרוז'ין:

בכל ימי מאסרו של רבי שניאור-זלמן מליאדי, בעל התניא, היה אבי (רבי שלום מפרוהוביטש) עושה פעולות שונות בעולמות העליונים, שבזכותן יצא הרבי לחרות.

ב"ט בכסלו קם אבי בבקר וראה קשת בענן. אמר: כתוב בזהר, שכשיבוא המשיח תראה הקשת בענן בגונים בהירים, והיום אני רואה גונים בהירים בקשת ומשיח עדין לא בא. אין זאת אלא שהרב יצא לחרות.

ואכן, כעבר זמן באו והודיעו שביום זה, "ט כסלו, נשתחרר בעל התניא ממאסרו..